

Quickscan flora en fauna

Elhorst-Vloedbelt, Zenderen

Eelerwoude

kleurt het landelijk gebied

Quickscan flora en fauna

Elhorst-Vloedbelt, Zenderen

Opdrachtgever

Twence Afvalverwerking
T.a.v. de heer J.Kroon
Postbus 870
7550 AW Hengelo (Ov)

Opdrachtnemer

Eelerwoude
Mossendamsdwarsweg 3
7472 DB Goor
T 0345 72 70 00
F 0345 72 70 10
E info@eelerwoude.nl
I www.eelerwoude.nl

Projectgegevens:

Projectnummer: P7341
Datum: 24-8-2015
Projectleider: G. Lubbers
Opgesteld: V. de Lenne

© Eelerwoude 2015, niets uit deze uitgave mag worden veeelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden zonder schriftelijke toestemming van Eelerwoude bv.

INHOUD

1	INLEIDING	4
2	HUIDIGE SITUATIE EN ONTWIKKELING	5
2.1	Huidige situatie.....	5
2.2	Ruimtelijk ontwikkeling	6
3	NATUURWETGEVING EN -BELEID	7
3.1	Flora- en faunawet beschermt dieren en planten	7
3.2	Natura 2000-gebieden, Natuurbeschermingswet 1998.....	9
3.3	Natuurnetwerk Nederland / Ecologische Hoofdstructuur	10
4	METHODE	12
4.1	Bureauonderzoek	12
4.2	Veldonderzoek	12
5	BESCHERMDE SOORTEN & EFFECTENBEOORDELING	13
5.1	Flora	13
5.2	Zoogdieren.....	13
5.3	Vogels.....	17
5.4	Amfibieën.....	18
5.5	Reptielen.....	19
5.6	Vissen.....	20
5.7	Ongewervelden	20
6	CONCLUSIES	21
6.1	Flora- en faunawet	21
6.2	Geldigheid onderzoek.....	22
	LITERATUURLIJST	23

1

INLEIDING

Twence Afvalverwerking is voornemens een mestverwerkinginstallatie op het Elhorst-Vloedbelt terrein te Zenderen te realiseren.

In verband met deze ontwikkeling is een toetsing van de plannen aan de natuurwetgeving en –beleid noodzakelijk. Met deze toetsing moet duidelijk worden of de geplande ontwikkeling effect heeft op beschermde flora- en fauna.

De eerste stap in deze toetsing is een quickscan flora en fauna. De quickscan richt zich op het verkrijgen van een geïnformeerd beeld van de mogelijke consequenties vanuit de natuurwetgeving en -beleid. Het onderzoek heeft bestaan uit een visuele inspectie van het plangebied en het raadplegen van vrij beschikbare verspreidingsgegevens van beschermde planten- en diersoorten. Op basis daarvan worden uitspraken gedaan over de (mogelijke) effecten van de voorgenomen ontwikkeling en de eventueel noodzakelijke vervolgstappen.

In dit rapport worden de resultaten van de quickscan gepresenteerd en getoetst aan de natuurwetgeving.

2

HUIDIGE SITUATIE EN ONTWIKKELING

2.1 Huidige situatie

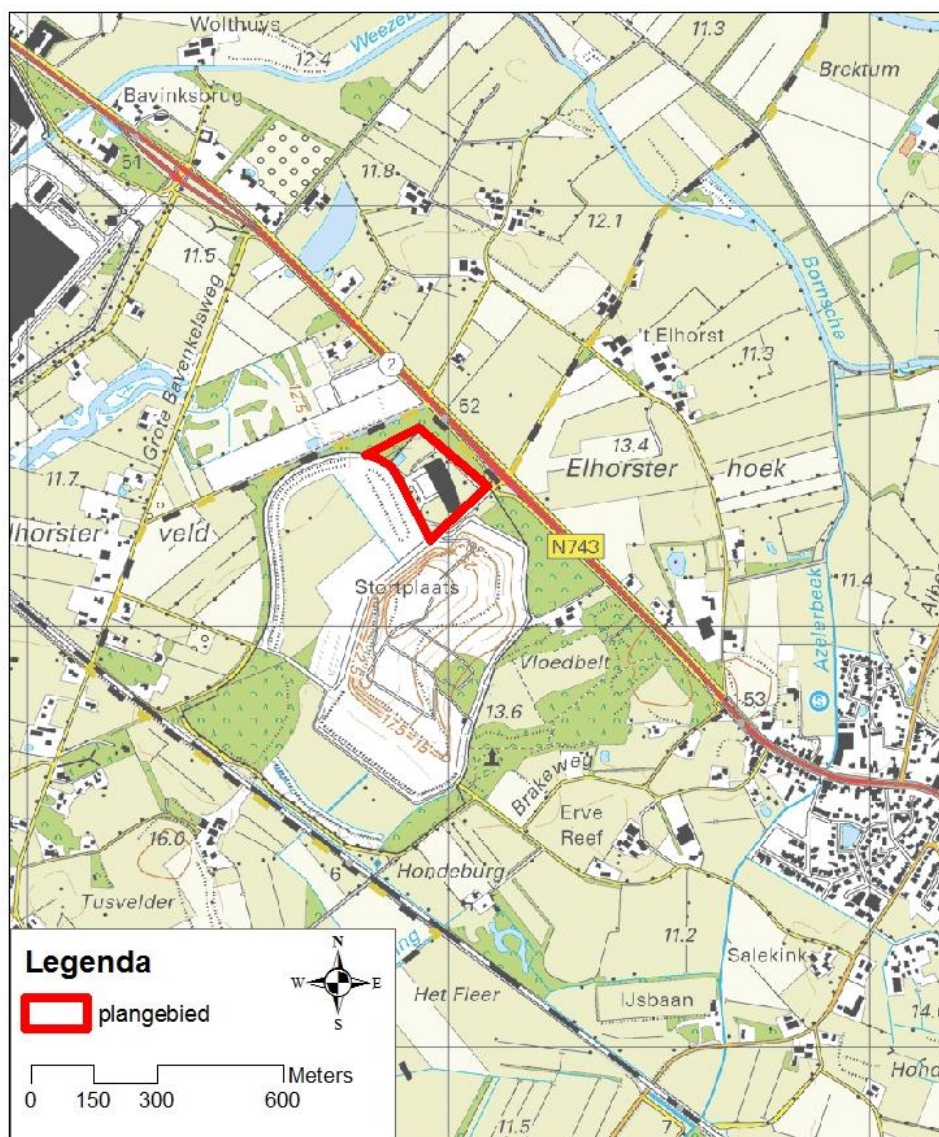
Het plangebied is gelegen op het Elhorst-Vloedbelt terrein te Zenderen. De afvalverwerkinglocatie ligt langs de Almelsestraat tussen Almelo en Zenderen. Het plangebied (zie figuur 1) bestaat uit een bedrijfshal met parkeerplaats omringd door bloemrijk extensief grasland. Aan de noordkant van het plangebied ligt een poel/waterpartij, daarnaast een bosje met jonge bomen van een beperkte omvang. De directe omgeving van het plangebied bestaat uit het terrein van de Elhorst-Vloedbelt. Dit terrein bestaat uit een afwisselend landschap met veel verschillende biotopen als ruigte, struweel, extensief grasland, stukken bos en bomenrijen, boomgroepen en solitaire bomen. Onderstaande foto's geven een impressie van plangebied en de directe omgeving.

Figuur 1: enkele foto's van het plangebied en de directe omgeving.

2.2 Ruimtelijk ontwikkeling

De mestverwerkinginstallatie zal binnen de bestaande bedrijfshal gerealiseerd worden. Voor de aan en afvoer van mest zullen er rondom de installatie aan en afvoerroutes voor vrachtwagens gerealiseerd moeten worden. Daarnaast zal het overgrote deel van het plangebied verhard worden. In de huidige situatie is het overgrote deel van het plangebied rondom de bestaande bedrijfshal reeds verhard. Daarnaast is er een gedeelte bloemrijk grasland en een poel aanwezig binnen het plangebied. De exacte toekomstige situatie is deze fase nog niet duidelijk. In deze toetsing wordt als uitgangspunt genomen dat het gedeelte bloemrijk grasland en de poel binnen het plangebied zullen verdwijnen. Daarnaast wordt de bestaande bedrijfshal omgevormd tot mestverwerkinginstallatie. De groenelementen rondom het plangebied blijven gehandhaafd.

Figuur 2: Ligging en begrenzing van het plangebied

3

NATUURWETGEVING EN -BELEID

De natuurwet- en regelgeving kent twee sporen, namelijk een gebiedsgericht (Natuurbeschermingswet 1998) en een soortgericht spoor (Flora- en faunawet). Met de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 zijn de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn in de nationale wetgeving geïmplementeerd. De kern van het natuurbeleid wordt gevormd door de Ecologische hoofdstructuur, dat een samenhangend netwerk vormt van natuurgebieden. In dit hoofdstuk wordt kort ingegaan op de relevante wetgeving en het natuurbeleid voor het plangebied.

3.1 Flora- en faunawet beschermt dieren en planten

De Flora- en faunawet is erop gericht om de Nederlandse biodiversiteit te beschermen en de dieren en planten binnen de Nederlandse wetgeving de plek te geven die hun volgens de Europese afspraken toekomt. De Flora- en faunawet is overal en altijd van toepassing bij ontwikkelingen. In hoofdstuk 5 wordt verder ingegaan op de aanwezigheid van beschermde soorten. Voor meer informatie inzake de Flora- en faunawet zie de website van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland van het ministerie van Economische Zaken: mijn.rvo.nl.

Bescherming planten en dieren

De Flora- en faunawet gaat over de bescherming van ongeveer 500 planten- en diersoorten, van de 36.000 soorten die in Nederland voorkomen. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden gedaan, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij-principe'). De wet beschermt:

- enkele vaatplanten;
- bijna alle zoogdieren;
- alle vogels;
- alle reptielen;
- alle amfibieën;
- enkele vissen;
- enkele ongewervelde (insecten en weekdieren).

Deze soorten zijn verdeeld in vijf beschermingsniveau's:

- licht beschermde soorten (tabel 1 van de Flora- en faunawet);
- middelmatig beschermde soorten (tabel 2 van de Flora- en faunawet);
- zwaar beschermde soorten (tabel 3 van de Flora- en faunawet);
- vogels;
- vogels waarvan de nesten het hele jaar zijn beschermd.

	Bestendig beheer	Ruimtelijke ontwikkeling
Niet beschermde soorten	Zorgplicht	Zorgplicht
Soorten van tabel 1 Lichtste beschermingsregime algemene soorten	Vrijstelling Wel zorgplicht	Vrijstelling Wel zorgplicht
Soorten van tabel 2 Middelste beschermingsregime overige soorten	Gedragcode of Ontheffing	Gedragcode of Ontheffing
Vogels	Gedragcode (of Ontheffing)	Gedragcode (of Ontheffing)
Vogels met jaarrond beschermde nesten	Gedragcode of Ontheffing	Ontheffing
Soorten van tabel 3 Zwaarste beschermingsregime Bijlage 1 AMvB Bijlage IV Habitatrichtlijn	Gedragcode of Ontheffing	Ontheffing

Figuur 1. Overzicht mogelijke instrumenten om de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet te overtreden bij activiteiten. De tabellen in dit overzicht verwijzen naar de verschillende tabellen in de Flora- en faunawet.

Verbodswet

De Flora- en faunawet is - in tegenstelling tot vele andere wetten - een verbodswet en geen gebodswet. Overtreding van de Flora- en faunawet is een economisch delict waarbij op basis van 'strafrecht' boetes worden gegeven en/of vervolging optreedt. Ook kan op basis van bestuursrecht bestuursdwang worden opgelegd. Personen worden individueel aansprakelijk gesteld en eventuele opdrachtgevers kunnen te maken krijgen met aansprakelijkheid en vervolgschade.

De verboden moeten ervoor zorgen dat in het wild levende planten en dieren zoveel mogelijk met rust worden gelaten. Handelingen die de wet verbiedt zijn:

- plukken, vangen en doden;
- verstoren;
- vernielen van leefgebied, nesten en holen;
- weghalen van eieren;
- bezit en handel.

Onder bepaalde voorwaarden mogen deze handelingen wel uitgevoerd worden. U heeft dan een ontheffing of vrijstelling nodig of u werkt conform een gedragscode.

Figuur 1 geeft aan bij welke activiteiten welke instrumenten beschikbaar zijn.

Zorgplicht

De Flora- en faunawet gaat uit van de intrinsieke waarde van alle dieren en planten. De mens moet daar zorgvuldig mee omgaan. Daarom is de zorgplicht in artikel 2 van de wet opgenomen. De zorgplicht houdt in dat iedereen 'voldoende zorg' in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende dieren en planten en hun leefomgeving. Dat betekent dat iedereen naar redelijkheid nadelige effecten:

- moet voorkomen;
- moet beperken;
- ongedaan moet maken.

3.2 Natura 2000-gebieden, Natuurbeschermingswet 1998

In Nederland hebben verscheidene natuurgebieden een beschermde status onder de Natuurbeschermingswet 1998. Daarbij zijn 2 soorten te onderscheiden:

- A. Natura 2000-gebieden
- B. Beschermde natuurmonumenten

Natura 2000-gebieden

Natura 2000 is een samenhangend netwerk van natuurgebieden in Europa. Natura 2000 bestaat uit gebieden die zijn aangewezen in het kader van de Europese Vogelrichtlijn (79/409/EEG) en gebieden die zijn aangemeld op grond van de Europese Habitatrichtlijn (92/43/EEG). Voor alle gebieden gelden instandhoudingsdoelstellingen. De kern van de bescherming is dat deze instandhoudingsdoelstellingen niet in gevaar mogen worden gebracht.

Beschermde Natuurmonumenten

Al onder de Natuurbeschermingswet 1967 werden natuurgebieden beschermd door het aanwijzen van Staats- en Beschermde Natuurmonumenten. Met de inwerkingtreding van de Natuurbeschermingswet 1998 vervalt het onderscheid tussen Staats- en Beschermde Natuurmonumenten, beide worden nu Beschermde Natuurmonumenten genoemd. Daarnaast komen die (delen van) Natuurmonumenten die overlappen met Natura 2000-gebieden te vervallen. De instandhoudingsdoelstellingen van het betreffende Natura 2000-gebied zullen wel mede betrekking hebben op de waarden die beschermd werden door het Natuurmonument. In totaal blijven 63 Beschermde Natuurmonumenten bestaan.

Activiteiten mogen geen negatieve effecten hebben op de waarden waarvoor het gebied is aangewezen. Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur geldt een vergunningplicht. Hierdoor is in Nederland een zorgvuldige afweging gegarandeerd bij projecten die gevolgen kunnen hebben voor natuurgebieden. Meestal verlenen de provincies de vergunningen. Maar soms doet het ministerie van Economische Zaken (EZ) dit.

Gevolgen plangebied

In de directe omgeving van het plangebied liggen geen Natura 2000-gebieden. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied (Lemselermaten) ligt op bijna 10 kilometer afstand. Het dichtstbijzijnde Beschermde natuurmonument (Braamhaarsveld) ligt op ongeveer 3 kilometer afstand. Gezien de afstand tot dit Natura 2000-gebied en Beschermde Natuurmonument, de invulling van de tussenliggende gebieden en de voorgenomen werkzaamheden wordt niet verwacht dat de werkzaamheden een invloed hebben op aangewezen habitattypen en -soorten. Met de voorgenomen realisatie wordt ook niet verwacht dat de kernopgaven belemmerd worden in een mogelijke uitbreiding of kwaliteitsverbetering. Er wordt geen externe werking of cumulatie verwacht. Een vergunning of toetsing op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

3.3 Natuurnetwerk Nederland / Ecologische Hoofdstructuur

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. In de wet heet dit de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. Het Natuurnetwerk is de kern van het Nederlandse natuurbeleid. De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing en de ontwikkeling van dit natuurnetwerk. In of in de directe nabijheid van de NNN/EHS geldt het 'nee, tenzij'-principe. In principe zijn er geen ontwikkelingen toegestaan als zij de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied aantasten.

Wanneer bij een ontwikkeling mogelijke effecten op de NNN/EHS denkbaar zijn, is het raadzaam (en in sommige gevallen noodzakelijk) een NNN/EHS-toetsing uit te voeren.

Gevolgen plangebied

In de directe omgeving van het plangebied ligt geen begrenst EHS-gebied. Met de voorgenomen werkzaamheden worden geen negatieve effecten verwacht op de wezenlijke waarden en kenmerken van de EHS. Van afname van areaal is geen sprake, tevens worden geen effecten verwacht die de wezenlijke waarden en kenmerken van de EHS significant aantasten. Een toetsing aan het EHS-beleid wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

4

METHODE

De aanwezige natuurwaarden zijn in beeld gebracht op basis van een verkennend veldbezoek op dinsdag 14 juli 2015.

4.1 Bureauonderzoek

Voor het bureauonderzoek is gebruik gemaakt van landelijke, provinciale en, indien beschikbaar, regionale verspreidingsinformatie. Landelijke en provinciale verspreidingsinformatie zijn geraadpleegd met betrekking tot planten, amfibieën, reptielen, vogels en zoogdieren. Hiervoor zijn met name verspreidingsatlassen geraadpleegd. Uit de landelijke verspreidingsinformatie (atlassen), welke deels gedateerd zijn, moet blijken of in de omgeving van de locatie in het verleden strikt beschermde soorten zijn aangetroffen. Exacte locaties of datering van de waarnemingen zijn daarbij veelal niet bekend. Deze gegevens hebben vaak betrekking op atlasblokken (5x5 kilometer). De soortgegevens hebben daarom veelal betrekking op de regio en niet specifiek op het plangebied.

Daarnaast is de database van Eelerwoude geraadpleegd, Eelerwoude heeft tientallen natuuronderzoeken in de nabije omgeving van het plangebied uitgevoerd. Data uit deze onderzoeken wordt opgeslagen in de database van Eelerwoude.

4.2 Veldonderzoek

Het veldbezoek is op 14 juli 2015 door V. de Lenne, ecologisch adviseur bij Eelerwoude, uitgevoerd bij droog weer met een temperatuur van ongeveer 16 graden. Tijdens het veldbezoek is extra aandacht geschonken aan het bemonsteren van de poel in het plangebied. Het veldbezoek was verkennend van aard, waarbij aan de hand van de aanwezige terreintypen het voorkomen van beschermde planten- en diersoorten is bepaald dan wel ingeschat.

5

BESCHERMDE SOORTEN & EFFECTENBEOORDELING

5.1 Flora

Voorkomen en functie

In de bermen en het grasland in het plangebied zijn vrij schrale omstandigheden aanwezig. Hier groeien flora soorten als smalle weegbree, bleekgele droogbloem, klaproos en vroegeling. Tevens is hier in het verleden een bloemen/wildmengsel ingezaaid. Gelet op de aanwezige groeiplaatsomstandigheden kunnen beschermde soorten die van schrale omstandigheden houden als steenanjer en grasklokje voorkomen. Deze zijn echter niet aangetroffen tijdens het veldbezoek.

Effecten en ontheffing

Waarschijnlijk wordt het overgrote deel van het plangebied verhard. Het bestaande grasland binnen het plangebied zal (grotendeels) verdwijnen. Binnen het plangebied zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Negatieve effecten op beschermde flora worden niet verwacht.

Conclusie flora: Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing voor flora is niet noodzakelijk.

5.2 Zoogdieren

5.2.1 Vleermuizen

Voorkomen en functie

Binnen en in de directe omgeving van het plangebied kunnen aan de hand van aanwezige terreintypen en gegevens uit diverse literatuurbronnen een aantal vleermuissoorten worden verwacht. Het gaat om (vrij) algemeen voorkomende en ook minder algemene soorten als gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, ruige dwergvleermuis en eventueel rosse vleermuis.

Tijdens het veldbezoek is beoordeeld of het plangebied geschikt is voor vleermuizen. Hierbij is onderscheid gemaakt in: verblijfplaats, vliegroute en foerageergebied.

Verblijfplaats

Vleermuizen maken gedurende het jaar gebruik van een netwerk van vaste rust- en verblijfplaatsen. Deze verblijfplaatsen kunnen o.a. de volgende functies hebben:

- Kraamverblijfplaats.
- Zomerverblijfplaats.
- Paar- en/of baltsverblijfplaats.
- Winterverblijfplaats.

Onder de vleermuizen zijn gebouwbewonende en/of boombewonende soorten aanwezig. Gewone dwergvleermuis en laatvlieger zijn hoofdzakelijk gebouwbewonend. Rosse vleermuis en watervleermuis zijn voornamelijk boombewonend en gewone grootoorvleermuis, franjestaart en ruige dwergvleermuis bewonen zowel bomen als gebouwen. Voorbeelden van verblijfplaatsen in gebouwen zijn ruimtes in spouwmuren en achter boeiboorden en gevelbetimmering. Holten en spleten in bomen en ruimtes achter loszittend schors zijn voorbeelden van verblijfplaatsen in bomen.

Vanuit de verschillende functies van de verblijfplaats worden weer andere eisen gesteld aan bijvoorbeeld het klimaat, de toegankelijkheid en de expositie van het verblijf ten opzichte van de zon. Als kraamverblijfplaats worden meestal gebouwen en/of bomen uitgekozen waarbinnen een constant klimaat heerst. Bij gebouwen zijn dit voornamelijk woningen met een spouwmuur of een geïsoleerd dak. Sommige vleermuizen hebben aan een opening van 1-2 cm voldoende om naar binnen te kruipen. Bij bomen gaat het meestal om dikke, oude bomen met een dikke restwand.

Binnen het plangebied worden geen verblijfplaatsen van vleermuizen verwacht. In de aanwezige bedrijfshal zijn geen geschikte mogelijkheden voor vleermuizen aanwezig die dienst kunnen doen als verblijfplaats, tevens is hier erg veel tocht, waardoor dit gebouw ongeschikt is als vleermuisverblijfplaats. De aanwezige beplanting (bomen) binnen het plangebied is te beperkt van omvang om geschikte holten en spleten te bevatten die als verblijfplaats kunnen dienen voor vleermuizen. Verblijfplaatsen van vleermuizen worden dan ook niet verwacht binnen het plangebied. In de ruimere omgeving van het plangebied is wel oudere opgaande beplanting aanwezig die een functie kan hebben als verblijfplaats voor (boombewonende) vleermuizen.

Vliegrouete/foerageergebied

De groenstructuren langs het Elhorsterveld en de Almelosestraat kunnen mogelijk een functie hebben als vliegrouete voor vleermuizen. Deze lijnvormige groenelementen staan in verbinding met diverse erven en bosjes waar zich mogelijk verblijfplaatsen van vleermuizen bevinden. Het plangebied kan een functie hebben als foerageergebied voor diverse vleermuissoorten. In de luwte van de bebouwing en beplanting kunnen diverse vleermuissoorten foerageren.

Effecten en ontheffing

Alle vleermuissoorten zijn strikt beschermd onder de Flora- en faunawet. Het verjagen, vangen en doden van individuen van beschermde soorten, evenals het verstoren of vernielen van vaste verblijfplaatsen (inclusief de functionele leefomgeving) is verboden vanuit de Flora- en faunawet. De functionaliteit van verblijfplaatsen van vleermuizen dient te allen tijde gegarandeerd te blijven.

Geen effecten op verblijfplaatsen

Binnen het plangebied worden geen verblijfplaatsen van vleermuizen verwacht. Met de ruimtelijke ontwikkeling worden geen negatieve effecten op verblijfplaatsen van vleermuizen verwacht.

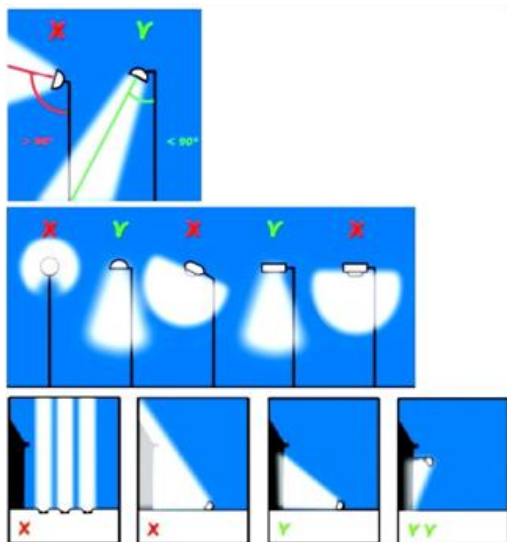
Vliegrouete en foerageergebied niet aangetast

Met de ruimtelijke ontwikkelingen worden geen effecten verwacht op vleermuizen die foerageren en/of een vliegrouete hebben. Het plangebied blijft geschikt als foerageergebied. Door het verdwijnen van een klein gedeelte bloemrijk grasland en een de vijver zullen de dichtheden aan insecten mogelijk iets afnemen, waardoor eventueel foerageergebied wat minder geschikt wordt. Echter het gaat slechts om een zeer klein oppervlak in de directe omgeving is voldoende alternatief foerageergebied. Tevens wordt een nieuwe poel gegraven, die ook weer insecten aantrekt. Significante negatieve effecten op het foerageergebied van vleermuizen worden dan ook niet verwacht. De mogelijke vliegrouete langs de Elhorsterveld en de Almelosestraat blijft behouden. Negatieve effecten op foerageergebied en/of vliegroutes van vleermuizen worden uitgesloten, mits rekening wordt gehouden met verlichting.

Verlichting

Een aantal nachtactieve dieren, zoals vleermuizen, uilen en marters, zijn gevoelig voor verlichting. Er zijn soorten die kunstlicht zoveel mogelijk vermijden, zoals watervleermuis en gewone grootoorvleermuis, en er zijn soorten die juist aangetrokken worden door verlichting en bijvoorbeeld rond lantaarnpalen jagen, zoals rosse vleermuis. Op dit moment is binnen en rondom het plangebied beperkt verlichting aanwezig en in de nieuwe situatie zal de verlichting mogelijk enigszins toenemen. Gelet op mogelijk negatieve effecten, aangezien veel vleermuissoorten gevoelig zijn voor verstoring door verlichting, dient de nieuwe verlichting tot een minimum te worden beperkt en moet directe belichting van de omgeving en onverlichte gebiedsdelen worden voorkomen. Dit kan o.a. door gerichte verlichting (met leds) aan te brengen (figuur 4). Gekozen kan worden voor de toepassing van vleermuisvriendelijke verlichting. Uit recent onderzoek is gebleken dat amberkleurige verlichting vleermuisvriendelijk is. Op de site van de Zoogdierverseniging Nederland (www.zoogdierverseniging.nl) is hierover meer informatie te

vinden. Uiteraard kunnen wij u hierover ook verder adviseren. Indien de verlichting van het plangebied en/of de directe omgeving structureel toeneemt is nader onderzoek naar vlemuizen noodzakelijk om te komen tot een afdoende effectenbeoordeling en toetsing in het kader van de Flora- en faunawet. Indien de verlichting wordt beperkt tot een minimum, waarbij uitstraling naar de omgeving wordt voorkomen, zijn er geen (negatieve) effecten op vlemuizen te verwachten en is nader onderzoek niet noodzakelijk.

Figuur 4. Voorbeelden van verschillende type armaturen en plaatsingen om lichthinder te voorkomen.

Conclusie vlemuizen: Met de voorgenomen werkzaamheden worden geen negatieve effecten op vlemuizen verwacht mits rekening wordt gehouden met verlichting. Indien rekening wordt gehouden met verlichting is nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing niet van toepassing voor vlemuizen.

5.2.2 Grondgebonden zoogdieren

Voorkomen en functie

Tabel 1-soorten

Het is aannemelijk dat konijn, haas, ree, vos, egel, mol, kleine marterachtigen en algemene (spits-) muizensoorten voorkomen op en in de directe omgeving van het plangebied. Konijn, haas en ree komen algemeen voor in en rondom het plangebied (mondelijke mededeling Huub Olde Loohuis).

Steenmarter en eekhoorn (tabel 2 Flora- en faunawet)

Steenmarter komt in de regio veelvuldig voor. Deze soort is in allerlei biotopen (van agrarisch tot stedelijk gebied) te vinden en komt algemeen voor in de directe omgeving. Er zijn tijdens het veldbezoek enkele (oude) uitwerpselen van steenmarter gevonden in en rondom de bedrijfshal. Het plangebied maakt onderdeel uit van het leefgebied van steenmarter. Er zijn geen geschikte plekken binnen het plangebied aanwezig die als verblijfplaats kunnen dienen. Ook eekhoorn komt in de omgeving voor (Twentse

vogelwerkgroep 2012). Binnen het plangebied zijn echter geen verblijfplaatsen van eekhoorn aanwezig, mogelijk wordt het plangebied wel gebruikt als foerageergebied.

Andere zwaar(der) beschermde grondgebonden zoogdiersoorten (o.a. waterspitsmuis, boommarter en das) worden niet in of direct rondom het plangebied verwacht vanwege het ongeschikte biotoop en/of het bekende verspreidingsgebied van de soorten.

Effecten en ontheffing

Tabel 1-soorten

De ingreep zal naar verwachting leiden tot een beperkt en tijdelijk verlies van leefgebied van de genoemde zoogdieren van tabel 1 van de Flora- en faunawet. Dit heeft geen invloed op de gunstige staat van instandhouding van deze soorten, omdat er voldoende alternatief leefgebied aanwezig blijft en het relatief algemene soorten betreft. Voor deze soorten geldt dan ook een vrijstelling. Wel geldt de algemene zorgplicht ten aanzien van deze soorten (zie bijlage 1).

Overige tabel 2 en 3-soorten

Voor overige zwaarder beschermde grondgebonden zoogdieren (eekhoorn en steenmarter) geldt dat in het plangebied geen verblijfplaatsen zijn waargenomen en de functionele leefomgeving behouden blijft.

Conclusie: Met de voorgenomen werkzaamheden worden geen negatieve effecten op grondgebonden zoogdieren verwacht. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet van toepassing voor grondgebonden zoogdieren.

.

5.3 Vogels

Tijdens het veldbezoek zijn verblijfplaatsen van holenduif, kauw en torenvalk vastgesteld in de bedrijfshal. Vorig jaar is ook een zingende zwarte roodstaart vastgesteld in de bedrijfshal. Daarnaast komen nog een groot aantal andere vogelsoorten voor binnen en in de directe omgeving van het plangebied. In 2012 is een broedvogelinventarisatie uitgevoerd op het terrein door de Twentse vogelwerkgroep. Vermeldenswaardige broedvogels soorten die destijds zijn aangetroffen zijn groene specht, zwarte specht, kneu, roodborsttapuit, braamsluiper, spotvogel, kwartel, kleine plevier, koekoek en bosuil. Categorie 5 soorten die (mogelijk) ook als broedvogels gebruik maken van het plangebied zijn torenvalk, zwarte roodstaart, holenduif en kauw.

In de sinds augustus 2009 geldende 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' zijn in categorie 5 van deze lijst een aantal vogelsoorten opgenomen die ook binnen het plangebied zijn aangetroffen. Het gaat om een groep van broedvogelsoorten die vaak terugkeert naar de plaats waar ze hebben gebroed, maar die over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats door bijvoorbeeld ruimtelijke ontwikkelingen verloren is gegaan, uit te wijken naar andere locaties in de omgeving. De soorten uit categorie 5 vragen om extra onderzoek, ook al zijn hun nesten niet jaarrond beschermd. Nesten van categorie 5-soorten zijn namelijk wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Jaarrondsoorten - categorie 1 tot en met 4

Binnen het plangebied zijn geen soorten waargenomen die jaarrond gebruik maken van hun vaste rust en verblijfplaats. Wel maken buizerd en mogelijk sperwer gebruik van het plangebied als foerageergebied.

Effecten en ontheffing

Broedvogels algemeen

Voor alle beschermde, inheemse (ook de algemeen voorkomende) vogelsoorten geldt vanuit de Flora- en faunawet een verbod op handelingen die nesten of eieren beschadigen of verstoren. Ook handelingen die een vaste rust- of verblijfplaats van beschermde vogels verstoren, zijn niet toegestaan. In de praktijk betekent dit dat verstorende werkzaamheden alleen buiten het broedseizoen¹ uitgevoerd mogen worden, tenzij nader onderzoek heeft uitgewezen dat broedvogels afwezig zijn.

Categorie 5

Leefgebied blijft voor deze soorten afdoende voorhanden. Compenserende maatregelen, nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing, omdat een negatief effect wordt verwacht op de lokale of regionale populatie van de soort, is dan ook niet aan de orde. Wel wordt geadviseerd een nestkast voor torenvalk op een geschikte locatie op het Elhorst-Vloedbelt terrein te plaatsen. Door de ontwikkeling zal de huidige verblijfplaats mogelijk verlaten worden.

Jaarrondsoorten - categorie 1 tot en met 4

Rust- en verblijfplaatsen van vogelsoorten van categorie 1 tot en met 4 zijn jaarrond beschermd in de Flora- en faunawet. Ook de functionele leefomgeving is daarbij beschermd. Met de voorgenomen ontwikkeling worden echter geen negatieve effecten op buizerd en mogelijk sperwer verwacht. Verblijfplaatsen van deze soorten zijn niet aanwezig, tevens blijft het plangebied geschikt als foerageergebied en is er ruim voldoende alternatief foerageergebied in de directe omgeving.

5.4 Amfibieën

Tijdens de bemonstering van de poel zijn diverse bastaardkikker en bruine kikker aangetroffen. Beide soorten gebruiken de poel ook als voortplantingsbiotoop. Beschermde soorten als poelkikker en/of kamsalamander zijn niet aangetroffen.

Effecten en ontheffing

De aanwezige poel binnen het plangebied zal verdwijnen. Hierdoor verdwijnt het voortplantingsbiotoop van bastaardkikker en bruine kikker (beide tabel 1 soorten). Voor tabel 1 soorten geldt een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen.

¹ In het kader van de Flora- en faunawet wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval verstoord wordt, ongeacht de datum. Globaal gaat het echter om de periode van 15 maart tot 15 juli.

Twence zal ter compensatie een nieuwe poel realiseren op korte afstand van de bestaande poel (ten zuidwesten).

Aanbevelingen nieuwe poel

Poelen zijn ware kraamkamers voor amfibieën. Het voordeel van poelen is dat ze door hun ondiepte, in het voorjaar sneller opwarmen. Hierdoor ontwikkelen eieren en larven zich beter.

Aanleg

- Maak de nieuwe poel in de buurt van opgaande beplanting, maar vermijd sterke schaduw (dus geen bomen aan de zuidzijde).
- Maak een talud van minimaal 1:5
- Voor een drasmilieu geldt een maximum diepte van 20 cm, maar zorg wel dat het drassige gebied niet meer dan een paar dagen per jaar droog kan vallen;
- Zorg voor voldoende ruimte voor beheer en onderhoud;

Beheer van de oever

- Niet in één keer schonen of baggeren, maar in delen. Periode: tussen half oktober en einde november, er zijn dan geen dieren in het water.
- Gebruik geen mest of bestrijdingsmiddelen in de nabijheid van een poel.
- Maai de randen van een oever, maar laat telkens minimaal een kwart staan. Handhaaf een structuurrijke vegetatie, zoals ruigtekruidenvegetaties en moeras. De meeste kikkers, padden en salamanders leven hierin buiten de paartijd.

De nieuwe poel word aangelegd alvorens de oude poel gedempt wordt. Het dempen van de oude poel kan het best uitgevoerd worden in de periode september-november. In deze periode zijn amfibieën mobiel en zijn eventuele larven (grotendeels) uitgegroeid. Voorafgaand het dempen wordt een deel van de watervegetatie met de kraan overgezet naar de nieuwe poel zodat deze sneller geschikt is voor amfibieën. Ook wordt de poel voorafgaand het dempen afgevisst op eventuele amfibieën, die overgezet kunnen worden naar de nieuwe poel.

Conclusie amfibieën: nader onderzoek of een ontheffing Flora- en faunawet is niet noodzakelijk voor beschermde amfibieën.

5.5 Reptielen

Voorkomen en functie

In het plangebied zijn geen waarnemingen bekend van reptielen. Beschermde reptielen zijn gebonden aan specifieke terreinen (o.a. heideterreinen en venranden) welke ontbreken in het plangebied.

Effecten en ontheffing

Reptielen worden niet verwacht in het plangebied. Van negatieve effecten is geen sprake.

Conclusie reptielen: nader onderzoek of een ontheffing Flora- en faunawet is niet noodzakelijk voor reptielen.

5.6 Vissen

Voorkomen en functie

Binnen het plangebied is alleen een poel aanwezig en geen overige waterelementen. In de poel zijn tijdens de bemonstering geen vissen aangetroffen. (Beschermd)vissen worden niet verwacht binnen het plangebied.

Effecten en ontheffing

(Beschermd) vissen worden niet verwacht in het plangebied. Van negatieve effecten is geen sprake.

Conclusie vissen: nader onderzoek of een ontheffing Flora- en faunawet is niet noodzakelijk voor vissen.

5.7 Ongewervelden

Van de overige soortgroepen als dagvlinders en libellen kan gesteld worden dat de beschermde soorten voornamelijk gebonden zijn aan specifieke terreintypen zoals hoogveen, droge- en vochtige heiden en vennen. Deze biotopen worden voornamelijk in natuurgebieden aangetroffen en ontbreken binnen het plangebied. Populaties van beschermde ongewervelden worden daarom niet verwacht in het plangebied.

Conclusie ongewervelden: nader onderzoek of een ontheffing Flora- en faunawet is niet noodzakelijk voor ongewervelden.

6

CONCLUSIES

6.1 Flora- en faunawet

Op basis van deze quickscan wordt geen toetsing van de effecten van de ontwikkeling op beschermde natuurgebieden (Natura 2000-gebied en/of Ecologische Hoofdstructuur) noodzakelijk geacht. Beschermde (Flora- en faunawet) soorten worden wel verwacht.

De voorgenomen werkzaamheden kunnen doorgang vinden vanuit de natuurwetgeving, mits rekening wordt gehouden met verlichting ten opzichte van vleermuizen (zie paragraaf 5.2.1) en broedvogels. Daarnaast dienen de werkzaamheden buiten het broedseizoen uitgevoerd, tenzij kort voor de werkzaamheden is aangetoond dat er geen vogels broeden in het plangebied. Ook dient te allen tijde rekening te worden gehouden met de zorgplicht. Tijdens de uitvoering dient men bijvoorbeeld alert te zijn op aanwezigheid van fauna en deze, indien noodzakelijk, te verplaatsen. Bij onvoorziene situaties dient daarnaast contact opgenomen te worden met een ter zake kundige.

Nader (veld)onderzoek of het aanvragen van een ontheffing wordt op basis van de voorgenomen ontwikkelingen niet noodzakelijk geacht, mits rekening wordt gehouden met verlichting ten opzichte van vleermuizen en broedvogels.

6.2 Geldigheid onderzoek

Dit onderzoek is uitgevoerd conform de landelijk geldende richtlijnen. Het bevoegd gezag (ministerie van Economische Zaken in deze) hanteert de volgende definitie voor de geldigheid van onderzoeken naar strikt beschermde soorten (tabel 3 soorten en vogels):
“Onderzoeksgegevens mogen maximaal 3 jaar oud zijn in gebieden waar weinig of geen ruimtelijke of kwalitatieve veranderingen zijn opgetreden in de afgelopen drie jaar. In gebieden waar dit niet voor geldt, moeten de gegevens recenter zijn.”

Voor onderzoeken waar alleen soorten van tabel 1 en/of 2 van de Flora- en faunawet aan de orde zijn, mag worden volstaan met een geldigheid van 5 jaar. Waarbij ook geldt dat er in die periode weinig of geen ruimtelijke of kwalitatieve veranderingen optreden.

Dit rapport gaat in op de effecten van de ontwikkeling zoals beschreven in hoofdstuk 5. Wijzigingen of aanpassingen in de ontwikkeling kunnen tot andere conclusies ten aanzien van de effecten op beschermde soorten leiden.

LITERATUURLIJST

- Creemers R.C.M. & van Delft J.J.C.W. (2009). *De amfibieën en reptielen van Nederland*, - *Nederlandse fauna 9*. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European invertebrate Survey – Nederland, Leiden.
- Dienst Regelingen, 2009. *Aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijk ingrepen Flora- en faunawet*.
- Dienst Regelingen, 2009. *Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijk ingrepen*.
- Douma, M., C.M.P. Zoon en A.D. Bode, 2011. *De zoogdieren van Overijssel, leefwijze en verspreiding in de periode 1970 t/m 2010*. Uitgeverij Profiel, Bedum.
- Koninklijke Vermande, 1999-2007. *Planten en dieren, Flora- en faunawet, band 1, 2, 3 en 4*, SDU Uitgeverij, Den Haag.
- Limpens, H. , K. Mostert en W. Bongers (1997). *Atlas van de Nederlandse Vleermuizen*. Utrecht: KNNV Uitgeverij.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2004. *501 Algemene Maatregel van Bestuur in verband met wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen*, Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden.

Internet

- Waarnemingen soorten - www.zoogdieratlas.nl
- Waarnemingen soorten - www.telmee.nl
- Natuurbeheerplan en atlas Overijssel - www.overijssel.nl